

RÈN LUYỆN ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO THEO TÁM GƯƠNG ĐẠO ĐỨC HỒ CHÍ MINH TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

TRẦN THỊ THƠM*

Tóm tắt: *Thực trạng giáo dục nước ta trong những năm gần đây đang gặp nhiều vấn đề trong đó, nổi bật và đáng chú ý là đạo đức nhà giáo. Vì vậy, việc học tập và làm theo tám gương đạo đức Hồ Chí Minh trong việc nâng cao phẩm chất, đạo đức, bản lĩnh chính trị cho nhà giáo trong tình hình mới là một việc làm cần thiết. Bài viết tập trung phân tích một số chuẩn mực của đạo đức nhà giáo và đưa ra những đề xuất về việc tích cực rèn luyện đạo đức nhà giáo theo tám gương đạo đức Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay*

Từ khóa: *Tư tưởng Hồ Chí Minh, đạo đức, đạo đức nhà giáo.*

1 Những quy định về chuẩn mực đạo đức của nghề giáo

Nghề giáo là một nghề đặc biệt trong xã hội. Đối tượng của nghề giáo là con người nhưng kết quả được phản ánh bằng trình độ, nhận thức và nhân cách của người học. Cũng như những ngành nghề khác, nghề giáo cũng chịu sự quản lý của các cơ quan có liên quan với những quy định chung về hoạt động nghề nghiệp và những chuẩn mực đạo đức của mỗi quốc gia mà nhà giáo đang hoạt động.

Không chỉ có Việt Nam, hầu hết các quốc gia trên thế giới đều có quy định dành cho những người hoạt động trong ngành giáo dục về những chuẩn mực hành vi, những hoạt động được phép và không được phép thực hiện của nhà giáo trong những trường hợp hay mối quan hệ cụ thể.

Việc đề ra quy định do các cơ quan quản lý giáo dục quy định như Bộ Giáo dục quốc gia. Ngoài ra còn các học viện, các trường và các Hiệp hội Giáo dục hay Hội đồng Giáo dục cũng quy định về những nguyên tắc đạo đức dành cho giáo viên.

Hiệp hội Giáo dục tại Mỹ (Association of American educators) đưa ra các nguyên tắc dành cho các nhà giáo thông qua 4 mối quan hệ nghề nghiệp của họ như:

- Nguyên tắc trong mối quan hệ giữa giáo viên với học sinh;
- Nguyên tắc trong mối quan hệ giữa giáo viên với đồng nghiệp;
- Nguyên tắc trong mối quan hệ giữa giáo viên với phụ huynh học sinh và xã hội;
- Nguyên tắc về đạo đức của giáo viên với thực tiễn và hiệu suất công việc⁽¹⁾.

Ngoài ra, một số quốc gia phát triển khác

1 - <http://aaeteachers.org/index.php/about-us/aae-code-of-ethics>

* Thạc sĩ, Trường Đại học Công nghệ Sài Gòn.

cũng đưa ra các quy định về đạo đức đối với giáo viên đang thực hiện hoạt động nghề nghiệp trên lãnh thổ của quốc gia đó. Thậm chí, một số quốc gia còn yêu cầu giáo viên phải cam kết về các chuẩn mực đạo đức (New Zealand) trước khi làm việc; hay để có thể tham gia giảng dạy, giáo viên phải trải qua một quá trình thử thách và đào tạo hết sức khắt khe. Giáo viên tại Mỹ phải thi để lấy giấy phép hành nghề, ở Anh, giáo viên được xem xét và đánh giá trong suốt quá trình hoạt động nghề nghiệp của mình. Như vậy, ở các quốc gia phát triển, việc đánh giá giáo viên không chỉ căn cứ vào trình độ mà bao hàm cả những năng lực khác trong đó có đạo đức.

Ở Việt Nam, đạo đức nhà giáo cũng được xem là một yếu tố quan trọng. Nghề giáo luôn là một nghề được xã hội tôn vinh và có tác động lớn đến việc hình thành nhân cách, trình độ và tình cảm của các thế hệ kế cả trong quá khứ lẫn hiện tại.

Hiện nay, Ở Việt Nam có Luật Giáo dục (2005) gồm 9 chương và 120 điều trong đó, Chương IV về Nhà giáo quy định về nhiệm vụ, quyền hạn, đào tạo và môi trường giáo dục, chính sách đối với nhà giáo. Tại Luật này, có quy định, nhà giáo là người làm nhiệm vụ giáo dục và giảng dạy trong nhà trường với các chuẩn mực: Phẩm chất, đạo đức tư tưởng tốt; trình độ đạt chuẩn; sức khỏe tốt; lý lịch rõ ràng (Điều 70).

Bên cạnh Luật Giáo dục còn có Luật Viên chức (2010), Quy định về đạo đức Nhà giáo (theo Quyết định số 16/2008/QĐ-BGDĐT ban hành ngày 16/4/2008 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo). Các quy định khác về chuẩn giáo viên và đạo đức nhà giáo đối với từng cấp học bậc học: Luật Giáo dục Đại học (2012), Luật Giáo dục THPT, chuẩn nghề nghiệp với giáo viên tiểu học

(Quyết định số 14/2007/QĐ-BGDĐT ngày 04/5/2007); Quy định về chuẩn giáo viên mầm non (Quyết định số 02/2008/QĐ-BGDĐT ngày 22/1/2008) của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo...

Đến nay, Bộ Giáo dục và Đào tạo đang tiến hành xây dựng và sửa đổi các điều luật của Luật Giáo dục cho phù hợp với tình hình thực tiễn và giáo dục hội nhập, mặt khác Bộ cũng đề xuất về việc đưa ra Luật Nhà giáo và nhận được phản hồi tích cực từ dư luận.

Như vậy, về mặt pháp lý, chúng ta đã có những quy định cụ thể về đạo đức nhà giáo, về trách nhiệm, quyền hạn và nghĩa vụ, về những điều nhà giáo được phép và không được phép trong hoạt động nghề nghiệp của mình. Nhưng, việc tổ chức thực hiện và hiện thực hóa còn chưa thực sự hiệu quả. Vẫn còn những biểu hiện về việc vi phạm đạo đức nhà giáo ở mọi cấp học bậc học. Sự chênh lệch về trình độ nhà giáo giữa các vùng miền. Công tác đào tạo còn chưa đáp ứng kịp yêu cầu của thực tiễn. Đạo đức của một bộ phận không nhỏ nhà giáo xuống cấp, suy thoái trầm trọng. Nhà giáo đạt chuẩn về chuyên môn song lại thiếu hụt về năng lực chính trị đang là một thực trạng trong giai đoạn hiện nay.

2. Những yếu tố tác động đến đạo đức nhà giáo trong giai đoạn hiện nay

Một là, yêu cầu về năng lực chuyên môn, trình độ và khả năng nghiên cứu ngày càng cao

Hiện nay, nhà giáo đòi hỏi phải đảm bảo các chuẩn về trình độ, năng lực nhất định. Nhà giáo cũng cần thiết phải thực hiện việc nghiên cứu khoa học, đạt chuẩn về trình độ ngoại ngữ, tin học và các yêu cầu khác về nghiệp vụ đồng thời mỗi nhà giáo cần chủ động tiếp cận với những cái mới, phù hợp liên quan và có ảnh hưởng đến lĩnh vực giáo dục nói chung và đạo đức của nhà giáo nói

riêng. Đây là một thách thức lớn đối với một bộ phận giáo viên tại Việt Nam trong giai đoạn hiện nay.

Trong những năm gần đây, việc đưa vào thử nghiệm các mô hình giáo dục mới, các chuẩn đánh giá và phương pháp giáo dục hiện đại, nhằm đáp ứng được yêu cầu phát triển của sự nghiệp giáo dục trong tình hình mới đã khiến cho giáo viên gặp không ít khó khăn trong việc thích nghi như: Mô hình trường học mới VNEN; Quy định về đánh giá học sinh tiểu học (Thông tư 22 năm 2016)... đòi hỏi giáo viên phải nhanh chóng thích ứng và không tránh khỏi những căng thẳng, hình thức khi thực hiện.

Hai là, thành tựu của khoa học kỹ thuật và yêu cầu của nền giáo dục hội nhập

Tính đến năm 2017, Việt Nam có khoảng 237 nghìn người có trình độ đại học trở lên thất nghiệp. Lao động sau đào tạo không đáp ứng được nhu cầu của xã hội do vậy đòi hỏi giáo dục phải nhanh chóng hội nhập.

Bên cạnh đó, cuộc cách mạng công nghệ đã mở ra những thành tựu mới và người học hoàn toàn có thể tìm kiếm tri thức ở nhiều nguồn khác nhau. Giáo viên cũng phải nhanh chóng thích ứng với những biến đổi của thực tiễn, của tri thức mới, của thông tin mới nhằm đảm bảo sức hấp dẫn cho bài giảng của mình. Tuy vậy, đối với giáo viên ở vùng sâu, vùng xa, giáo viên lớn tuổi hạn chế về khả năng tìm kiếm và tiếp cận thông tin. Do vậy, đây là một cơ hội nhưng cũng là áp lực đối với nhà giáo trong hoạt động nghề nghiệp của mình. Nhà giáo cũng phải chịu áp lực từ thị trường, sự cạnh tranh trong chính ngành nghề của mình khi thế giới đang thay đổi từng giờ.

Ba là, đánh giá từ xã hội đối với nhà giáo yêu cầu ngày càng cao

Thị trường lao động đòi hỏi nguồn nhân lực với nhiều tố chất và trình độ cao hơn. Điều đó đòi hỏi giáo viên phải có năng lực và trình độ ngày càng cao nhằm đáp ứng được yêu cầu phát triển chung của toàn xã hội. Bên cạnh đó, việc nhận thức thiếu đầy đủ và đánh giá mang tính cảm tính của dư luận xã hội, của truyền thông khi việc kiểm soát mức độ lây lan của mạng xã hội, của sự xác thực thông tin còn hạn chế thì nhà giáo nói chung phải chịu áp lực rất lớn. Đời sống cá nhân của nhà giáo cũng được xem xét và đánh giá như một chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp như một số các nghề nghiệp khác.

Bốn là, chính sách đối với giáo viên chưa tạo được động lực rõ rệt cho sự cống hiến của các nhà giáo

Hiện nay, nhà giáo trong các cơ sở giáo dục công lập được xem là viên chức và thực hiện việc ký hợp đồng lao động đối với các cơ sở đào tạo theo thời hạn hoặc vô thời hạn. Chính sách tiền lương đối với nhà giáo trong những năm gần đây đã có nhiều cải thiện song trên thực tế về cơ bản chưa đảm bảo cho các nhà giáo chuyên tâm giảng dạy, nghiên cứu. Do vậy, nhà giáo phải làm thêm, dạy thêm để có thêm nguồn thu nhập đáp ứng nhu cầu sống và nâng cao chất lượng cuộc sống. Chính vì thế, mặc dù số lượng lớn, nhưng chất lượng lại không cao. Một bộ phận không nhỏ chưa đáp ứng với yêu cầu giáo dục trong thời kỳ mới. Tất nhiên, chính sách tiền lương đối với nhà giáo phải nằm trong tổng thể của chính sách đối với các ngành nghề khác. Cho nên, đây là một trong những bài toán khó trong việc tạo điều kiện, động lực cho cán bộ, công chức, viên chức toàn tâm phục vụ cho sự nghiệp.

Đạo đức là một hình thái ý thức xã hội được hình thành trong quá trình vận động và

phát triển của một xã hội trong một giai đoạn nhất định. Do vậy, nó chịu tác động từ các yếu tố kinh tế, chính trị, văn hóa, hệ tư tưởng... của xã hội đó. Cho nên, đạo đức nhà giáo không tránh khỏi sự tác động của các yếu tố khách quan: Quan niệm đạo đức, hệ tư tưởng, văn hóa, truyền thống, pháp luật, tôn giáo... đòi hỏi nhà giáo phải thích nghi và không ngừng hoàn thiện để phát triển. Vì vậy, học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh nhằm nâng cao phẩm chất, đạo đức bản lĩnh chính trị cho nhà giáo trong tình hình mới là việc làm cần thiết.

3. Tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh với việc rèn luyện đạo đức nhà giáo

Cuộc vận động học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh đã diễn ra trong những năm qua và gặt hái được nhiều thành tựu ở nhiều lĩnh vực. Vì vậy, cần thiết phải đẩy mạnh hơn nữa và vận dụng một cách cụ thể, thiết thực tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh nhằm xây dựng đạo đức nhà giáo trong giai đoạn hiện nay đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của tình hình mới.

Một là, bồi dưỡng năng lực chính trị, phẩm chất, lý tưởng và đạo đức cách mạng cho các thầy giáo, cô giáo

Đây là một yêu cầu cần thiết và quan trọng đối với nghề trồng người. Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng, chính trị như là phần hồn của một người cách mạng. Hiện nay, trình độ của giáo viên đã từng bước được nâng cao thậm chí vượt chuẩn đối với nhiều bậc học song lại chưa chú trọng bồi dưỡng trình độ lý luận chính trị "...chính trị là đức, chuyên môn là tài. Có tài mà không có đức là hòng. Có đức mà chỉ i, tờ thì dạy thế nào? Đức phải có trước tài"⁽²⁾.

Bên cạnh đó, thầy cô giáo và những người làm công tác giáo dục đều có trách nhiệm giáo dục con người mới xã hội chủ nghĩa và cần thiết phải có đạo đức cách mạng. "Dạy cũng như học phải biết chú trọng cả tài lẫn đức. *Đức là đạo đức cách mạng*. Đó là cái gốc, rất là quan trọng. Nếu không có đạo đức cách mạng thì có tài cũng vô dụng"⁽³⁾.

Đạo đức cách mạng là sự tận tụy và "triệt để trung thành với cách mạng", "một lòng một dạ phục vụ nhân dân" vì thế, nhà giáo phải không ngừng rèn luyện và nâng cao đạo đức cách mạng: Cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư trong công việc và đời sống của mình. Cần thiết phải đào tạo về trình độ lý luận chính trị cho đội ngũ nhà giáo nhằm nâng cao nhận thức, bản lĩnh chính trị, tính chiến đấu và lý tưởng tốt đẹp. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả, thiết thực tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh trong tình hình mới.

Hai là, có lý tưởng cao đẹp và tâm huyết với nghề nghiệp

Thầy giáo, cô giáo là kỹ sư tâm hồn, là chiến sĩ cách mạng trong sự nghiệp trồng người. Vì vậy, thầy giáo, cô giáo phải hết lòng tận tụy trong công việc kiến tạo tâm hồn của mình. Sự tận tụy, tâm huyết và lòng yêu nghề sẽ là động lực giúp các thầy giáo, cô giáo vượt qua những khó khăn về mặt vật chất và sáng tạo trong hoạt động nghề nghiệp. Thầy cô cũng phải yêu trẻ như đối với những đứa con của mình để dốc lòng dạy dỗ nhất là đối với các bậc học thấp thì càng cần thiết: "Làm mẫu giáo tức là thay mẹ dạy trẻ"⁽⁴⁾. Người còn nhấn mạnh "Dạy trẻ cũng như trồng cây non. Trồng cây non được tốt thì sau này cây

Quốc gia, Hà Nội, 2011, tr. 269

3 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 14, tr. 400.

4 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 12, tr. 286.

2 - Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 12, Nxb Chính trị

lên tốt. Dạy trẻ nhỏ tốt thì sau này các cháu thành người tốt”⁽⁵⁾.

Người cũng đặc biệt chú trọng đến việc giáo dục phẩm chất, lý tưởng và thể chất cho trẻ bên cạnh việc giáo dục tri thức “Tiểu học thì cần giáo dục các cháu thiếu nhi: yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, yêu khoa học, trọng của công”⁽⁶⁾. Vì vậy, phương pháp dạy học của các thầy giáo, cô giáo của bậc học này cần “nhẹ nhàng và vui vẻ, chớ gò ép thiếu nhi vào khuôn khổ của người lớn”⁽⁷⁾.

Hồ Chí Minh có một tầm nhìn nhân văn, khoa học về sự nghiệp trồng người. Mặc dù nước ta còn nghèo, việc nhanh chóng đào tạo đội ngũ trí thức nhằm phục vụ công cuộc xây dựng đất nước là một nhiệm vụ cấp bách. Thế nhưng, không vì vậy mà đòi hỏi phải gấp rút đào tạo ra bao nhiêu kỹ sư, bao nhiêu tiến sĩ mà quan trọng nhất chính là thể chất và tâm hồn của trẻ. Đó là tầm nhìn chiến lược về giáo dục Việt Nam, là sự phát triển lâu dài về bền vững của thể hệ trẻ Việt Nam. Vì thế, Người đặc biệt chú trọng đến giáo dục nhân cách, giáo dục cảm xúc và giáo dục con người chứ không phải sự nhồi nhét kiến thức “... phải đặc biệt chú ý sức khỏe của các cháu”⁽⁸⁾.

Ba là, nhà giáo phải kiên trì trong việc rèn luyện đạo đức, lối sống: nhà giáo phải công tâm và gương mẫu

Đảng ta đã có cuộc vận động và làm theo tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Trong đó, sự công tâm và gương mẫu là hai đức tính quý báu và vô cùng tự nhiên của

Người. Nhưng, đức tính ấy không phải sinh ra đã có như một thứ khí chất đầy bản năng. Nó phải do rèn luyện và tự nghiêm khắc với bản thân như một quy luật khách quan:

**“Gạo đem vào giã bao đau đớn
Gạo giã xong rồi trắng tựa bông
Sống ở trên đời người cũng vậy
Gian nan rèn luyện mới thành công”**⁽⁹⁾

Chính vì vậy, nhà giáo phải là người có tính thân tu dưỡng, rèn luyện một cách nghiêm túc. Nhà giáo cần phải là một tấm gương mẫu mực để người học noi theo, phải nhất quán giữa nói và làm, giữa lý thuyết và thực tiễn: “Muốn cho học sinh có đức thì giáo viên phải có đức”⁽¹⁰⁾, “Trẻ em như cái gương trong sáng, thầy tốt thì ảnh hưởng tốt, thầy xấu thì ảnh hưởng xấu, cho nên phải chú ý giáo dục chính trị tư tưởng trước, chính thầy giáo, cô giáo cũng phải tiến bộ về tư tưởng”⁽¹¹⁾.

Bốn là, cần thiết phải có sự đánh giá nghiêm ngặt về đạo đức nghề nghiệp đối với nhà giáo trước khi hành nghề

Điều này không phải là một việc làm mới mẻ vì một số khu vực và một số quốc gia trên thế giới đã tiến hành đánh giá đối với những người muốn làm nghề giáo viên. Họ có thể không được đào tạo tại trường sư phạm, nhưng để đứng trên bục giảng thì giáo viên cần thiết phải thực hiện các khóa học nghiệp vụ và các bài sát hạch nhằm đánh giá về năng lực và đạo đức nghề nghiệp.

Trong quá trình đào tạo, các trường sư phạm cần thiết phải đưa ra các bài tập tình

5 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 12, tr. 286.

6 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 10, tr. 186.

7 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 10, tr. 186.

8 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 10, tr. 186.

9 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 3, tr. 382.

10 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 12, tr. 270.

11 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 12, tr. 269.

huống về nghiệp vụ sát với thực tế nhằm rèn luyện cho sinh viên kỹ năng, cách ứng xử khi gặp phải các tình huống trong quá trình dạy học. Điều đó, vừa có ý nghĩa cung cấp kiến thức, nghiệp vụ vừa góp phần rèn luyện bản lĩnh cho sinh viên. Hiện nay, việc tổ chức các kỳ nghiệp vụ sư phạm và trong đào tạo tại các trường sư phạm có lồng ghép các tình huống song nội dung còn nghèo nàn, xa rời thực tế và cách thức xử lý còn khuôn mẫu, chung chung chưa thực sự gây hứng thú.

Năm là, cải thiện chính sách, thu nhập và cách thức đánh giá để nhà giáo yên tâm công tác chuyên tâm giảng dạy, nghiên cứu và bồi dưỡng phẩm chất, chính trị, đạo đức, lối sống

Hiện nay, giáo viên được tạo điều kiện và khuyến khích tham gia học tập và nâng cao trình độ. Tuy nhiên, ở một vài nơi, việc bồi dưỡng cán bộ, giáo viên còn mang tính hình thức và chưa nghiêm túc. Giáo viên còn tìm mọi cách dạy thêm, làm thêm để tăng thu nhập. Đồng thời, yêu cầu nghề nghiệp đòi hỏi giáo viên phải không ngừng nâng cao trình độ "...giáo viên cũng phải tiến bộ cho hợp thời đại thì mới làm được nhiệm vụ..."⁽¹²⁾. Tuy nhiên, vấn đề tiêu cực trong đào tạo bồi dưỡng, đào tạo sau đại học còn nhiều, do vậy đã tạo ra áp lực về mọi mặt trong đó có tài chính cho các nhà giáo. Bởi lẽ, "dừng lại là lùi bước, là lạc hậu, mình tự đào thải trước"⁽¹³⁾.

Sáu là, nâng cao kỹ năng phê bình và tự phê bình trong hoạt động nghề nghiệp. Nếu phê bình và tự phê bình là một nguyên tắc quan trọng trong xây dựng Đảng thì trong hoạt động

nghề nghiệp, tinh thần ấy vẫn rất cần thiết

Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt nhấn mạnh công tác này trong sinh hoạt tập thể. Phê bình và tự phê bình cần phải thực hiện hàng ngày nhằm làm cho cá nhân người được phê bình tốt hơn. Tuy nhiên, công tác này dường như đang được thực hiện không đúng với bản chất của nó. Một số cán bộ, giáo viên cố tình bao che khuyết điểm cho đồng nghiệp, nhân viên với các nhận xét, đánh giá hăng năm một cách chung chung, ưu điểm thì nhiều mà khuyết điểm thì ít. "Thấy cái xấu của người mà không phê bình là một khuyết điểm rất to. Không phê bình, tức là để cho cái xấu của người ta phát triển"⁽¹⁴⁾.

Phê bình không chỉ là hoạt động của tập thể, giảng viên mà còn là hoạt động giữa người dạy với người học. Phê bình nhằm giúp học sinh tiến bộ trên cơ sở tôn trọng mới phát huy được hiệu quả giáo dục. Chứ không phải phê bình, đánh giá một cách cảm tính, chung chung khiến cho sự phê bình trở thành miệt thị hoặc không có giá trị. Phê bình cũng là một phương pháp giáo dục.

Mặt khác, phê bình cũng còn là cách ứng xử của xã hội đối với các biểu hiện của ngành giáo dục. Chính phản ứng của dư luận xã hội cũng góp phần tạo động lực và điều kiện để nhà giáo thực hiện việc hoàn thiện phẩm chất, đạo đức của bản thân mình. Chính vì thế, người cán bộ, giáo viên "...muốn tốt thì phải có đạo đức cách mạng, phải biết phê bình và tự phê bình, phải biết kỷ luật"⁽¹⁵⁾.

(xem tiếp trang 14)

12 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 12, tr. 266.

13 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 12, tr. 266.

14 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 5, tr. 260.

15 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 5, tr. 260.

Năm là, đề cao vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu trong thực hiện tinh giản biên chế, tổ chức bộ máy và sử dụng cán bộ có hiệu quả. Thực tế cho thấy, trách nhiệm cá nhân của người đứng đầu rất lớn, có tác dụng quyết định sự thành công hoặc thất bại trong quá trình hoạt động, phát triển của cơ quan, đơn vị. Điều này đòi hỏi người đứng đầu phải có bản lĩnh, dám chịu trách nhiệm, là tấm gương sáng về đạo đức, lối sống, tác phong công tác, tấm gương về phẩm chất, năng lực để đảng viên noi theo. Mặt khác, thực hiện tốt Quy định số 101-QĐ/TW ngày 07/6/2012 của Ban Bí thư (khóa XI) về “Trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp”.. Có như vậy mới thực hiện thành công các nghị quyết, kết luận của Đảng về tinh giản biên chế, tổ chức bộ máy, nâng cao chất lượng cán bộ, công chức - yếu tố quan trọng hàng đầu để nền kinh tế nước ta phát triển ổn định và bền vững. ■

Tài liệu tham khảo:

1. Ban Tuyên giáo Trung ương: *Tài liệu nghiên cứu các văn kiện Hội nghị lần thứ Bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII (Dùng cho cán bộ chủ chốt và báo cáo viên)*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2018.
2. ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2016.
3. ĐCSVN: *Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2017.
4. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 4, 5, 6, 8, 9, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011.
5. Tạp chí Xây dựng Đảng, số 4, 5, 7 năm 2018.

RÈN LUYỆN ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO... (tiếp trang 8)

Tóm lại, việc rèn luyện đạo đức, lối sống theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh là một việc làm quan trọng trong giai đoạn hiện nay. Những phẩm chất đạo đức của con người mới, những chuẩn mực về đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân hẹp hòi, ích kỷ mà Người đã đặt ra cho cách mạng Việt Nam cho thấy tầm nhìn đúng đắn trong quan điểm của Người. Việc học tập không thể vội vã, gượng ép một sớm một chiều song cũng không thể lơ là. Chính vì vậy, người giáo viên trong thời kỳ hội nhập phải tiếp tục nâng cao trình độ của mình đồng thời cũng chú trọng bồi dưỡng đạo đức, phẩm chất, bản lĩnh chính

trị để không chỉ là nhà sư phạm mà còn là nhà mô phạm như lời căn dặn của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với thầy và trò trường Sư phạm năm xưa. ■

Tài liệu tham khảo:

- 1 - Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 3, 5, 6, 9, 10, 12, 14.
- 2 - Học viện Hành chính: *Giáo trình đạo đức công vụ*, Nxb Lao động Xã hội, Hà Nội, 2012.
- 3 - *Luật Giáo dục* (2005).
- 4 - *Luật Viên chức* (2010).
- 5 - *Luật Giáo dục Đại học* (2012).